

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

Nakład: 10 000 egz.

SILESIA

ISSN 2299-2790

TRAM

NEWS

Nr 11/44, listopad 2014

**Linia nr 15
połączyła
Katowice
z Sosnowcem**

»»» str. 2-3

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

INWESTYCJE

**Praca wre
na wielu frontach**

»» str. 4-5

PRZYSTANEK HISTORIA

**Wieki mystowickiej
historii**

»» str. 6-7

PODRÓŻE

Święta Katarzyna

»» str. 8

Jedźmy razem

Listopad, to dla braci tramwajarskiej miesiąc szczególny. Co roku, 25 tego miesiąca obchodzimy bowiem wspomnienie świętej Katarzyny Aleksandryjskiej - naszej Patronki. To święto, popularnie zwane Katarzynką, jest doskonałą okazją do uhonorowania wieloletnich pracowników Tramwajów Śląskich medalami i odznaczeniami. W tym roku nasi pracownicy otrzymają medale za długoletnią służbę przyznane przez Prezydenta RP, odznaczenia za zasługi dla województwa śląskiego, które przyznaje Sejmik Województwa, oraz odznaczenia wewnętrzzakładowe. Na swoje wyróżnienia zasłużyli wieloletnią ofiarną pracą i zaangażowaniem w służbę pasażerom. W trakcie tegorocznej Katarzynki wyróżnimy jednak jeszcze kogoś. Po raz pierwszy Spółka przeprowadziła konkurs na najlepszego motorniczego roku, który właśnie został rozstrzygnięty. Laureata przedstawimy w kolejnym numerze naszego miesięcznika, w którym będzie można przeczytać wywiad z najlepszym motorniczym 2014 roku. W tym numerze piszemy m.in. o prowadzonych przez nas pracach inwestycyjnych. Pierwszy etap uniijnego projektu zrealizowany jest w ponad 80%, a prowadzone są już także prace w ramach etapu II. Wśród nich jest budowa centrum przesiadkowego na chorzowskim Rynku, która spowodowała konieczność wprowadzenia ruchu tramwajowego po jednym torze. Opóźnienia, które z tego powodu miały tramwaje kursujące w relacji Bytom - Katowice okazały się na tyle duże, że konieczne było wprowadzenie zmian w organizacji ruchu tramwajów kilku linii. Za wszystkie te utrudnienia serdecznie przepraszamy i apelujemy o wyrozumiałość. Musimy przeprowadzić skomplikowane prace budowlane w krótkim czasie, by od czerwca centrum przesiadkowe służyło pasażerom, znacznie ułatwiając komunikację pomiędzy miastami naszej Aglomeracji.

Ponadto w bieżącym numerze Silesia Tram News polecam relację z otwarcia linii nr 15 na połączeniu Katowic i Sosnowca oraz wspomnienie Janusza Christy, twórcy m.in. serii komiksów o Kajku i Kokoszu.

Na koniec, z okazji święta Patronki Tramwajarzy - świętej Katarzyny Aleksandryjskiej - wszystkim pracownikom Tramwajów Śląskich S.A., z którymi nie będzie mi dane spotkać się osobiście w czasie uroczystości tramwajowego święta, pragnę złożyć najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności, zdrowia i realizacji marzeń. Niech święta Katarzyna czuwa nad nami każdego dnia.

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.

Linia nr 15 połączy

Na ten moment pasażerowie tramwajów podróżujący między dwoma największymi miastami Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej czekali kilka miesięcy. 31 października nastąpiło uroczyste otwarcie nowego torowiska linii nr 15 łączącego Sosnowiec z Katowicami i ruch tramwajów został wznowiony.

Inwestycja na połączeniu obu miast wymagała pełnej współpracy samorządów Katowic i Sosnowca oraz Tramwajów Śląskich S.A. Dzięki dobrej współpracy udało się gruntownie przebudować ul. Sosnowiecką w Katowicach i ul. Sobieskiego w Sosnowcu, wprowadzając zupełnie nową jakość, nie tylko na torach. Modernizacja objęła bowiem - poza budową nowej dwutorowej linii tramwajowej, w większości wbudowanej w jezdnię - kapitalny remont ulic, chodników i platform przystankowych. Przebudowane zostały również instalacje podziemne. Jak podkreślił prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler, choć inwestycja zbliża się ku końcowi, to jeszcze nie koniec robót: - Będą jeszcze trwały prace modernizacyjne związane z układem drogowym, chodnikami czy ścieżką rowerową. Z naszego punktu widzenia najistotniejsze jest to, że w miejsce jednego toru, w tej chwili są już dwa tory. Dzięki temu już zyskaliśmy krótszy o kilka minut czas przejazdu na całej długości trasy, a jeśli w obu miastach wprowadzony zostanie priorytet dla tramwaju na skrzyżowaniach, zyskamy kolejne minuty.

O tym, jak jeździ się nowymi tramwajami po nowym torowisku, jako pierwsi mogli się przekonać Prezydenci Katowic i Sosnowca - najpierw, jako pasażerowie, a na ostatniej prostej w roli motorniczych. Prowadzone przez nich nowe wagony typu Pesa Twist dojechały na miejsce uroczystości - na granicę obu miast, przy moście nad Brynicą - z dwóch stron: Pyjtra od Katowic prowadził prezydent Piotr Uszok, Kazika od Sosnowca prezydent Kazimierz Górski, który na gorąco podzie-

lił się wrażeniami z jazdy: - Ten tramwaj bardzo delikatnie przyspiesza, co jest zasługą zastosowanych w nim nowoczesnych systemów elektronicznych. Wagon jest pojemny, wygodny i cichy - sama radość nim jeździć. Podobnego zdania był Prezydent Katowic, który jednak bardziej niż na tramwaju, skupił się na zaletach nowego torowiska: - Modernizacja tej linii była dla nas bardzo, bardzo ważna. Chcieliśmy ułatwić połączenie między Katowicami a Sosnowcem, żeby to była alternatywa dla ruchu samochodowego. Cieszę się, że

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny:

Waldemar Kosior

Druk:

Polskapresse Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

zyła Katowice z Sosnowcem

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Prezydent Katowic Piotr Uszok (z lewej), prezydent Sosnowca Kazimierz Górski (z prawej) i prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler oficjalnie otwarli nowe torowisko linii nr 15, po którym kursować będą m.in. nowoczesne wagony Pesa Twist.

dziś po raz pierwszy niskopodłogowy wagon Pesy przejechał tę trasę. Niestety mamy jeszcze do wykonania trochę prac w samych Szopienicach, ale myślę, że to jest kwestia dwóch - trzech miesięcy, kiedy będzie to bardzo popularna, powszechnie używana linia tramwajowa.

Oficjalnym otwarciem linii nie był jednak przyjazd Prezydentów. Słowa: "nowe torowisko linii nr 15 na granicy Katowic i Sosnowca uważam za otwarte" padły po tym, gdy Prezydenci obu miast, Prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. oraz Kazimierz Krysiak z wykonującej przebudowę firmy Skanska przecięli wstążki, wypuszczając w niebo cztery balony ze zdjęciem wagonu Twist i napisem "Otwarcie linii 15 Katowice - Sosnowiec". Kilka minut później w swoje pierwsze kursy pasażerskie ruszyły dwa pierwsze tramwaje. Z przejazdu z biletem okolicznościowym skorzystał m. in. mieszkaniec ul. Sobieskiego w Sosnowcu, pan Stanisław: - Jestem bardzo zadowolony, bo wiele lat czekałem na to, by tu pojawiły się dwa tory. Wcześniej traściło się sporo czasu na tych mijankach, a teraz jedzie się bez przeszkód. Inna rzecz to jakość tego torowiska. Mieszkam tu obok i przedtem, gdy jechał tramwaj, to aż filizanki w kredensie się trzęsły. Teraz jest cisza, jak makiem zasiał. Wtórował mu prezydent Górski: - Dzisiaj od godziny 12:00 normalnie już jeździmy tramwajem linii nr 15. Jeździ się jak po stole, choć jeszcze nie tak szybko, jak byśmy chcieli. Chcemy doprowadzić do tego, żeby między centrum Sosnowca a centrum Katowic przejechać tramwajem w maksimum pół godziny. Do takiej sytuacji będziemy chcieli doprowadzić już w przyszłym

roku, po zakończeniu trwających remontów.

Modernizacja połączenia torowego Katowic i Sosnowca jest elementem Projektu pn. "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Jego pierwszy etap zrealizowany jest już w ponad 80%, a realizacja była możliwa dzięki dobrej współpracy - mówił prezydent Piotr Uszok: - To duży, trudny projekt, jednak dzięki współdziałaniu nas i Prezydentów innych miast udaje się go realizować. Wszystkie wozy tramwajowe, które były do zakupienia już udało się pozyskać, niemal wszystkie przewidziane do modernizacji zostały zmodernizowane, kończymy w zasadzie modernizację ostatnich linii tramwajowych - jest to kwestia kilku miesięcy, kiedy, jak sądzę, nieco odetchniemy i ta jakość jazdy tramwajem będzie zupełnie inna.

Linia nr 15 kursuje na trasie między pętlą w Sosnowcu Zagórz, a katowickim placem Wolności. W dni robocze tramwaj tej linii kursuje z częstotliwością co 15, a w dni wolne co 30 minut. Linia obsługiwana jest taborem niskopodłogowym, z czego w zdecydowanej większości nowymi wagonami typu Pesa Twist.

Andrzej Zowada

Powstaje centrum przesiadkowe Praca wre na wielu frontach

Razem z Miejskim Zarządkiem Ulic i Mostów w Chorzowie zmieniamy oblicze Rynku w tym mieście. Wkrótce powstanie tam tramwajowo-autobusowe centrum przesiadkowe, ale zanim zacznie ono działać, ułatwiając pasażerom podróż, trzeba się zmierzyć z czasowymi utrudnieniami. Zmieniona została organizacja ruchu tramwajów, ale nie tylko. W okolicach Rynku zamknięto dla ruchu samochodowego ul. Katowicką - korzystając z niej wyłączenie autobusy - wyznaczając objazdy.

Centrum przesiadkowe ma się składać z trzech nowych peronów ułatwiających przesiadki pomiędzy liniami tramwajowymi i autobusowymi. Torowisko tramwajowe wykonane zostanie w specjalnej technologii płyt żelbetowych, dzięki czemu autobusy będą mogły bez problemów wjeżdżać na torowisko, przy którym zlokalizowany będzie przystanek autobusowo-tramwajowy. Nowe perony przystankowe zostaną wyprofilowane tak, by maksymalnie poprawić komfort wsiadania i wysiadania z pojazdów komunikacji miejskiej. Prace potrwać do połowy przyszłego roku.

Katowice Brynów. Nowa dwutorowa linia przy pętli tramwajowej.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

Bytom:

- Trwa układanie płyt torowych w ul. Jagiellońskiej od ul. Moniuszki do ul. Katowickiej. (ETAP II).

Chorzów:

- W całym zakresie ul. Armii Krajowej zakończono roboty związane z przebudową torowiska.
- Rozpoczęto roboty budowlane na Rynku. (ETAP II).

Katowice:

- Zakończono wszystkie prace torowe na ul. Korfańskiego, trwa wykonywanie peronów przystankowych.
- Na ul. Sosnowieckiej wykonano całość torowiska, trwają roboty wykończeniowe.
- Wykonano całość torowiska na ul. Kościuszki i dopuszczono je do ruchu, trwają roboty wykończeniowe.
- Na ul. Gliwickiej wykonano tor północny od ul. Wiśniowej do Zboru Betania. Wykonano całość skrzyżowania z ul. Jana Pawła II. Trwają roboty konstrukcyjne od Zboru Betania do ul. Gałeczki. Zamontowano większość słupów trakcyjnych.
- Na ul. Wiosny Ludów ułożono tor południowy od ul. Ratuszowej do pl. Powstańców. (ETAP II).

Sosnowiec:

- Wykonano całe torowisko na ul. Sobieskiego i oddano je do ruchu. Trwają roboty wykończeniowe.

Świętochłowice:

- Zdemontowany został tor zachodni wzdłuż ul. Bytomskiej od ul. św. Piotra do ul. Wiślan. Wykonano stabilizację podłoża. (ETAP II).

Chorzów, ul. Armii Krajowej. Nowa platforma przystankowa przy Dworcu PKP.

TABOR - MODERNIZACJA wagonów typu 105 N

Tramwaje Śląskie S.A posiadają już 73 zmodernizowane wagony typu 105 N, z czego 28 wagonów zmodernizowanych zostało przez Zakład Usługowo Remontowy Tramwajów Śląskich w Chorzowie, a pozostałe przez Konsorcjum firm Modertrans Poznań i MPK Łódź. Trwają prace modernizacyjne ostatnich 2 wagonów.

Andrzej Bywalec

**Dyrektor ds. inwestycji Tramwajów Śląskich
Pełnomocnik Zarządu ds. realizacji Projektu**

Katowice Szopienice ul. Wiosny Ludów. Pierwszy ułożony tor.

Katowice, ul. Gliwicka. Torowisko w nowym śladzie.

Katowice Szopienice, ul. Wiosny Ludów. Trwa układanie płyt torowych.

Katowice, Słoneczna pętla. Nowa platforma przystankowa.

Katowice, ul. Kościuszki. Torowisko wydzielone przy stadionie AWF.

Świętochłowice, ul. Bytomska. Gotowa podbudowa pod pierwszy nowy tor.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane z Projektem pn. *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą* realizowanym przez Tramwaje Śląskie S.A., są współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Wieki myśłowickiej historii

Mysłowice powstały w XIII wieku na szlaku handlowym wiodącym z Wrocławia przez Bytom do Krakowa. Prawa miejskie uzyskały w roku 1360 decyzją księcia opolsko-raciborskiego Mikołaja. W latach zaborów Mysłowice były miastem granicznym, a u zbiegu rzek Czarnej i Białej Przemszy w pobliżu miasta schodziły się granice trzech zaborów: Prus, Rosji i Austrii. Dzisiaj miejsce to zwie się Trójkątem Trzech Cesarzy.

Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

Nasz spacer rozpoczynamy od przyjazdu do Mysłowic tramwajem linii nr 14 (kursuje on na trasie Katowice Plac Wolności - Katowice Szopienice - Mysłowice) i wyjściu na przystanku przy ul. Starokościelnej. U jej zbiegu z ul. Krakowską zobaczymy dwa zabytkowe obiekty - budynek dzisiejszego Sądu Rejonowego oraz neogotycką świątynię pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Przed kościołem stoją ciekawa rzeźba „Bożej Męki” z 1924 r. oraz kapliczka z figurą św. Józefa.

Idąc dalej ul. Starokościelną, po prawej stronie znajdziemy kolejny myśłowicki zabytek - kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, zwany Mariackim, gdzie umieszczony jest cudowny obraz Matki Boskiej Myśłowickiej. Świątynia - pierwotnie gotycka - wzniesiona została w II połowie XIII wieku. Zniszczona podczas walk prowadzonych pomiędzy arcyksięciem Maksymilianem Habsburgiem a hetmanem Janem Zamoyskim w 1587 r. została odbudowana w latach 1740-1744 w stylu renesansowym. Teren kościoła, otoczony murem, obejmuje część dawnego cmentarza oraz kostnicę pochodząca z XVIII wieku. W obrębie ogrodzenia przy kościele stoi pięknie dekorowana motywami winnej latorośli kolumna Maryjna pochodząca z 1727 r. We wnętrzu kościoła zobaczymy m.in. ciekawy ołtarz Matki Bożej Różańcowej, a na sklepieniu polichromię wykonaną w 1902 r. i przedstawiającą scenę Wniebowzięcia NMP. W świątyni tej w 1881 r. ochrzczony został Sługa Boży ks. kardynał August Hlond.

Podążając dalej ul. Starokościelną dojdziemy do ul. Bytomskiej, a następnie do ul. Świerczyny, gdzie na niewielkim placu stoi pierwszy myśłowicki kościół parafialny pw. Św. Krzyża. Obiekt

ten pochodzi prawdopodobnie z 1590 r., ale za faktyczną datę jego powstania podaje się rok 1810. Wykazuje on cechy stylu barokowego i klasycystycznego. Otoczony jest ozdobnym ogrodzeniem pochodzącym z 1883 r., za którym znajdował się kiedyś przykościelny cmentarz.

Wróćmy ul. Świerczyny do Bytomskiej. Skracając w lewo dojdziemy do Rynku Starego Miasta, gdzie zachował się średniowieczny układ urbanistyczny miasta lokowanego już w 1360 r. Rynek jest czteroobocznym obszernym placem. Zachowała się na nim stara zabudowa miasta, której część – wraz z ratuszem miejskim – spłonęła niestety w XVII wieku. Ciekawym element wystroju rynku stanowią studnia miejska oraz fontanna z postacią św. Jana Chrzciciela – patrona miasta.

Z Rynku kierujemy się ul. Grunwaldzką na rozległy plac Wolności, gdzie uwagę przykuwa stojąca samotnie kaplica pochodząca z XVII wieku poświęcona Janowi Chrzcicielowi. Kaplica i założenie wokół niej odrestaurowano w jubileuszowym roku 2000. Nieopodal kaplicy na placu stoi wzniesiony w 2002 r. pomnik kardynała Augusta Hlonda (1881-1948), Prymasa Polski, który urodził się w Mysłowicach Brzęczkowicach. Pomnik zaprojektowany został przez Gustawa Zemłę, a wykuty przez Macieja Pietrusińskiego.

Kierując się z placu Wolności w ul. Powstańców, zobaczymy gmach Urzędu Miasta wzniesiony w latach 1866 – 1868. Kilka metrów dalej stoi neogotycki kościół ewangelicki Piotra i Pawła wzniesiony w latach 1875 – 1877. W skromnym wnętrzu

Kaplica św. Jana Chrzciciela i jej otoczenie.

Budynek Poczty.

świętyni na uwagę zasługują witraże wykonane przez krakowską firmę S.G. Żeleński. Kierując się dalej ul. Powstańców znajdziemy ciekawy budynek Poczty Polskiej, a dalej u wylotu ulicy słynny dom z tzw. przewiązką. Budynek ten wzniesiony został na początku ubiegłego wieku i służył jako stacja emigracyjna. Mysłowice leżące wówczas na granicy trzech państw stały się miejscem, z którego tysiące ludzi, emigrując za ocean w poszukiwaniu lepszego życia, musiało przejść przez ten punkt. To tu załatwiano bowiem transport, wizy, paszporty czy ekspedycję bagażu. Emigranci wchodzili wejściem z jednej strony budynku i zamkniętą przewiązką przechodzili nad ulicą,

by wyjść po drugiej stronie, gdzie znajdowała się stacja kolejowa. Pociągami docierali do portu w Hamburgu, a dalej w szeroki świat do Ameryki Północnej czy Południowej.

Przy końcu ul. Powstańców, po lewej stronie, stoi skromny pomnik poświęcony ofiarom obozu, który znajdował się poniżej - na terenie pustego dziś placu. Hitlerowskie policyjne więzienie działało w tym miejscu w latach 1941 - 1945, a jego więźniowie trafiali m.in. do KL Auschwitz-Birkenau. Zaraz po wyzwoleniu w 1945 r. władze utworzyły na jego terenie tzw. Obóz Karny przeznaczony m.in. dla Ślązaków posiadających pierwszą lub drugą grupę przynależności do Niemieckiej

Rynek – fontanna z postacią św. Jana Chrzciciela.

Listy Narodowościowej oraz Niemców, których oskarżono o zdradę narodową. Obóz funkcjonował do 1947 r.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Budynek Sądu.

Pomnik kard. Augusta Hlonda.

Święta Katarzyna

Dumną nazwę Święta Katarzyna noszą dwie polskie wsie. Pierwsza znajduje się w województwie dolnośląskim, w gminie Siechnice, powiat wrocławski. Druga w województwie świętokrzyskim, w gminie Bodzentyn, powiat kielecki. Z okazji tramwajarskich „Katarzynek” odwiedziliśmy jedną z nich.

Świętokrzyska Święta Katarzyna leży u podnóża najwyższego szczytu Gór Świętokrzyskich, Łysicy (612 m n.p.m.) oraz Świętokrzyskiego Parku Narodowego, gdzie znajduje się jedno z kilku wejść na teren parku. Jej początki sięgają XIV wieku. W 1399 r. wg podań osiąść miał tu rycerz Wacławek, który ufundował drewniany kościółek pod wezwaniem św. Katarzyny. W latach 1471 – 1478 z fundacji biskupa krakowskiego Jana Rzeszowskiego wzniesiono klasztor z przeznaczeniem dla bernardynów. Obiekt ten kilkakrotnie ulegał zniszczeniu przez pożar m.in. w 1534 r. oraz 1847 r. W roku 1815 miejsce bernardynów zajęły siostry bernardynki, które przeniosły się do Świętej Katarzyny po pożarze klasztoru w Drzewicy. Klasztor był wielokrotnie przebudowywany i obecnie nie można doszukać się w nim konkretnego stylu architektonicznego. W wyniku licznych pożarów nie zachowało się pierwotne wyposażenie świątyni, zastąpione współczesnym. Dwa wyjątki to ocalały obraz Madonny z XVI wieku oraz cyprysowa figurka św. Katarzyny będąca prawdopodobnie kopią oryginału przywiezionego z Ziemi Świętej (inne źródła podają, że z północnej Afryki), która uległa zniszczeniu w czasie pożaru w 1847 r.

Kaplica św. Franciszka.

Klasztor sióstr bernardynek.

Ciekawym elementem architektonicznym kompleksu klasztornego są tzw. obchodki, czyli późnorenesansowe klasztorne obejście kruzgankowe z XVII wieku, prowadzące do kościoła i klasztornej rozmównicy.

Nieopodal klasztoru, idąc czerwonym szlakiem turystycznym na Łysicę, na niewielkiej polance w Puszczy Jodłowej zobaczyć możemy drewnianą kapliczkę św. Franciszka, gdzie wytryska słynące cudami źródło. Według podań woda ze źródła leczy m.in. choroby oczu. Tuż przy drodze przy klasztorze zobaczyć możemy dawną XVIII wieczną murowaną kaplicę cmentarną ufundowaną przez Wincentego Janikowskiego dla swojej żony Tekli. Kaplica zwana jest również kaplicą Stefana Żeromskiego. Pisarz odwiedził ją ze swym kolegą Janem Stróżeckim 2 sierpnia 1882 roku. Na wewnętrznej południowej ścianie kaplicy obaj zostawili na pamiątkę podpisy, które przetrwały do dnia dzisiejszego.

Jedną z atrakcji świętokrzyskiej miejscowości jest prywatne Muzeum Mineralów i Skamieniałości, które zgromadziło jedną z największych w Polsce kolekcji okazów kamieni, w tym kwarców, rubinów, szafirów czy szmaragdów. W kolekcji znajdują się również wielkie geody agatowe i ametystowe, a także ważący 100 kg kryształ górski pochodzący z Arkansas w USA.

Niepodważalnym walorem Świętej Katarzyny i okolicznych miejscowości jest porastająca Łysogóry Puszcza Jodłowa wchodząca w skład utworzonego w 1950 r. Świętokrzyskiego Parku

Cyprysowa figurka św. Katarzyny w klasztorze sióstr bernardynek.

Ewa Kaleta i Adam Lapski w Świętokrzyskim Parku Narodowym, przy wejściu na galerię widokową na gołoborzu na Łysej Górze.

Narodowego. Warto dodać na koniec, że nazwa województwa i obszaru Gór Świętokrzyskich pochodzi od kompleksu klasztornego wzniesionego na Łyscu i zwanego Świętym Krzyżem. W tamtejszej kaplicy Oleśnickich złożone zostały relikwie drzewa Krzyża Świętego.

W Świętej Katarzynie w 1910 r. z inicjatywy Aleksandra Janowskiego powstało pierwsze schronisko turystyczne Polskiego Towarzystwa Turystycznego, którego budynek przetrwał do dziś.

AL

Miłośnicy z Łodzi na Śląsku

O tym, że podróże kształcą nie trzeba przekonywać nikogo – a zwłaszcza entuzjastów komunikacji. Z takiego założenia wyszli członkowie Klubu Miłośników Starych Tramwajów w Łodzi i wybrali się w odwiedziny do swych kolegów na Śląsku.

Zdjęcie: Jakub Drogoś

Goście z Łodzi skorzystali z „długiego weekendu” i na Śląsku przebywali od 8 do 11 listopada – sześciuosobową grupę z KMST z prezesem Jakubem Tarką i wiceprezesem Jerzym Wojtowiczem na czele oprowadzał po śląskiej sieci prezes Klubu Miłośników Transportu Miejskiego w Chorzowie Batorym, Jakub Drogoś. Jak się okazało, nawet cztery dni to za mało, by zobaczyć wszystko, co na śląsko-zagłębiowskich torach może być ciekawe dla miłośników. Poza odwiedzinami w dwóch zajezdniach – Zawodzie i Stroszek – oraz przejazdami najciekawszymi liniami zachodniej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (między innymi – 3, 5 i 9), na trasie wycieczki łódzkich miłośników znalazły się: linia nr 38 w Bytomiu oraz ulica Metalowców w Chorzowie – po znajdującym się w jej nawierzchni trójszynowym odcinku, tzw. splocie, wąskim torem o szerokości 1000mm miały okazję jeździć także łódzkie wagony odbywające „pierwsze spacery” po zakończeniu produkcji - także te wagony, które znajdują się obecnie pod opieką KMST w zajezdni muzealnej Brus w Łodzi. Ze sporym zainteresowaniem spotkał się system ręcznych sygnałów na odcinkach jednotorowych, będący

Na pierwszym planie "odzyskane" z roli działkowej altany pudło jednego z pierwszych łódzkich wagonów, Herbranda VNB-125 z 1898 r.

rozwiązaniem spotykanym jedynie w GOP. Duże wrażenie zrobiło również bardzo sprawne pro-

wadzenie ruchu w systemie mijankowym, na łódzkiej sieci występującym jedynie na trzech liniach podmiejskich i funkcjonującym według zupełnie innych reguł oraz... śląskie określenia różnych przedmiotów, związanych z funkcjonowaniem tramwajów. Zwiedzono także stację i lokomotywnię Górnośląskich Kolei Wąskotorowych w Bytomiu Karbiu.

Miłośnicy z łódzkiego KMST już zapowiadają kolejne wyprawy do GOP. Do zwiedzenia pozostała cała wschodnia część sieci – w tym Zagłębie Dąbrowskie, trzy kolejne zajezdnie oraz sieć trolejbusowa w Tychach. A mimo to do nasycenia się klimatem tego zakątka Polski nadal wiele będzie brakować...

(Hid)

Towarowe wagony łódzkich tramwajów, pamiętające I wojnę światową. Na zdjęciu obok jedyny zachowany w Polsce wagon szkoleniowy na bazie „eNki” z 1950r. przed halą zajezdni Brus w Łodzi - praktycznie niezmienioną od 1910r.

Komiksowy świat Janusza Christy

Janusz Christa był jednym z najbardziej twórczych rysowników komiksowych w Polsce. Urodzony w 1934 roku w Wilnie, od roku 1945 związany z Sopotem. Zadebiutował w roku 1956, a wkrótce potem nawiązał trwającą 17 lat współpracę z redakcją „Wieczoru Wybrzeża”, zamieszczając regularnie swoje komiksowe paski. Zaczął od „Kajtka Majtka”, potem byli „Kajtek i Koko”, a wreszcie „Kajko i Kokosz”.

Ostatnia seria przyniosła twórcy niewątpliwie największą popularność. Do tego rozgłosu przyczyniła się „przeprowadzka” na łamy ogólnopolskie – w roku 1972 Janusz Christa zaczął publikować w popularnej gazecie harcerskiej – „Świat Młodych”, ale miłośnikom komiksów dał się też

poznać z łamów kultowego magazynu „Relax”. W roku 1974 w formie komiksowego zeszytu wydano niewielką część odcinkowej epopei „Kajtek i Koko w kosmosie”. Rok później ukazało się zbiorcze wydanie dwóch komiksów z serii „Kajko i Kokosz”, łączące w jednym tomie „Szkolę latania” i „Wielki turniej”. Odtąd dwaj woje, kasztelan Mirmil z żoną Lubawą, zbój Łamignat z czarownicą Jagą oraz ich odwieczni wrogowie – Zbójcerze z Hegemonem, Kapralem i... Ofermą na czele, zdominowali na lata wyobraźnię kolejnych pokoleń czytelników. Serię zamknął wydany w 1990 roku album „Mirmil w opałach”. Janusz Christa zakończył karierę w wieku zaledwie 55 lat, ze względu na pogarszający się stan zdrowia. Ale jego dzieło nie poszło w zapomnienie. Niemal równoległe z ostatnim tomem „Kajka i Kokosza” ukazało się kilka komiksów z serii „Kajtek i Koko”, a w latach późniejszych cała seria okazałych tomów gromadzących paski dawnych cykli z „Wieczoru Wybrzeża”. Należy jeszcze odnotować oczywiście wydanie dwóch albumów o przygodach Gucka i Rocha „Tajemniczy rejs” i „Kurs na półwysep Jork” (1986), a także wydawniczą cieka-

wą latania” i „Wielki turniej”. Odtąd dwaj woje, kasztelan Mirmil z żoną Lubawą, zbój Łamignat z czarownicą Jagą oraz ich odwieczni wrogowie – Zbójcerze z Hegemonem, Kapralem i... Ofermą na czele, zdominowali na lata wyobraźnię kolejnych pokoleń czytelników. Serię zamknął wydany w 1990 roku album „Mirmil w opałach”. Janusz Christa zakończył karierę w wieku zaledwie 55 lat, ze względu na pogarszający się stan zdrowia. Ale jego dzieło nie poszło w zapomnienie. Niemal równoległe z ostatnim tomem „Kajka i Kokosza” ukazało się kilka komiksów z serii „Kajtek i Koko”, a w latach późniejszych cała seria okazałych tomów gromadzących paski dawnych cykli z „Wieczoru Wybrzeża”. Należy jeszcze odnotować oczywiście wydanie dwóch albumów o przygodach Gucka i Rocha „Tajemniczy rejs” i „Kurs na półwysep Jork” (1986), a także wydawniczą cieka-

wostkę - kaszubską, góralską i śląską edycję „Kajka i Kokosza”.

Janusz Christa zmarł 15 listopada 2007 roku. Kilka miesięcy wcześniej został odznaczony Srebrnym Medalem Zasłużony Kulturze „Gloria Artis”. Strażniczką spuścizny twórcy została po jego śmierci wnuczka – Paulina. Choć dorastała, gdy dziadek zawiesił twórczą aktywność i jako dziecko nie miała świadomości jego znaczenia dla polskiego komiksu, świetnie odnalazła się w roli. Nawiązała szerokie kontakty w komiksowym środowisku i podejmuje rozmaite inicjatywy na rzecz promocji twórczości Janusza Christy. Jednym z przedsięwzięć było utworzenie jego kąjaka w Pracowni Komiksowej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku. Wśród prezentowanych tam eksponatów poczesne miejsce zajmuje biurko artysty, przy którym powstawały kolejne komiksy.

(k)

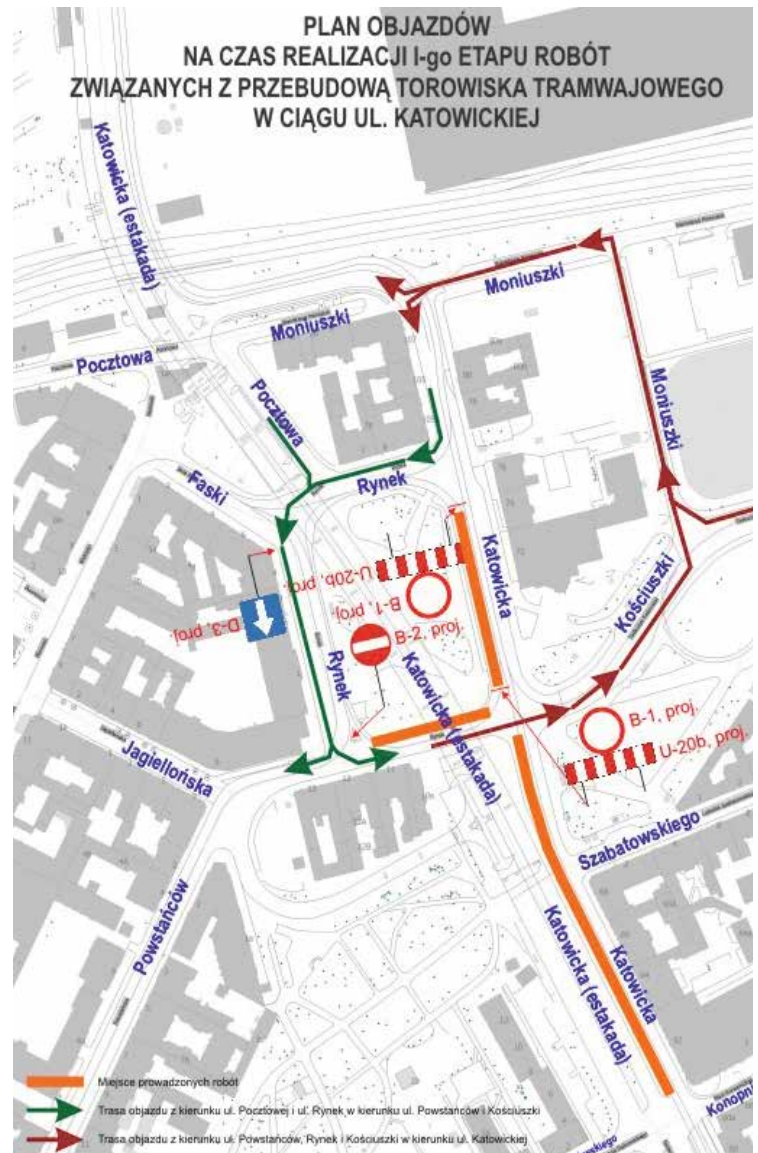
Ważne zmiany w organizacji ruchu tramwajów w Chorzowie

W drugi weekend listopada w centrum Chorzowa wprowadzony został ruch tramwajów po jednym torze i rozpoczęły się prace przy budowie centrum przesiadkowego na Rynku. Spowodowało to znaczne opóźnienia tramwajów, dlatego od soboty 22.11.2014 r. wprowadzone zostały zmiany, usprawniające ruch tramwajów.

Przebieg linii tramwajowej w relacji Bytom - Katowice, w części przebiegającej przez chorzowski Rynek dość mocno ogranicza możliwość zabudowy rozjazdów technologicznych. Ich umiejscowienie w rejonie dawnej Huty Kościuszko oraz przy przystanku Chorzów Chopina było jedynym możliwym, ale spowodowało, że odcinek jednotorowy jest dość długi. - Przy tak dużym natężeniu ruchu tramwajowego, jaki występuje w tym miejscu, efektem tej długiej mijanki były nawet kilkuminutowe spóźnienia, a tak być nie może - podkreśla rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Andrzej Zowada. Aby uniknąć zatorów przy mijance w Chorzowie i zminimalizować spóźnienia tramwajów **od soboty 22.11.2014 r. wprowadzone zostały zmiany w organizacji ruchu tramwajowego:**

- Wprowadzona została linia nr 0 kursująca na trasie: Katowice pl. Wolności – Chorzów Stadion Śląski,
- Skrócona została linia nr 11, która kursuje na trasie: Ruda Śląska Chebzie pętla – Chorzów Metalowców,
- Skrócona została linia nr 33, która kursuje na trasie: Katowice Słoneczna pętla – Chorzów Stadion Śląski.

Pozostałe linie tramwajowe przejeżdżające przez chorzowski Rynek kursują bez zmian, poruszając się w obu kierunkach po jednym torze. Wcześniej, bo od 17.11.2014 r. wprowadzona została tymczasowa organizacja ruchu samochodowego w rejonie Rynku (jej schemat prezentujemy na wizualizacji) i firma Balzola przystąpiła do realizacji prac rozbiórkowych, które są początkiem budowy centrum przesiadkowego. Zadanie realizowane jest na zlecenie Tramwajów Śląskich S.A. i miasta Chorzów. Wartość tego zadania to blisko 16,5 mln zł netto, z czego część tramwajowa pochłonie ponad 11,7 mln zł netto. Zadanie jest elementem

Projektu pn. „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Etap II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

KOMUNIKAT

W Katowicach zaginął Juliusz Suchy

9 października pracownik KZK GOP wyszedł z domu i już do niego nie wrócił.

Juliusz Suchy (29 lat) wyszedł z domu 9 października 2014 roku.

Juliusz Suchy jest mieszkańcem Katowic-Brynowa. Urodził się 15 grudnia 1985 roku. **Ma 175 cm wzrostu, waży około 75 kg. Włosy proste, krótkie, oczy szare, twarz owalna. Jego znakiem szczególnym jest blizna na małżowinie usznej.**

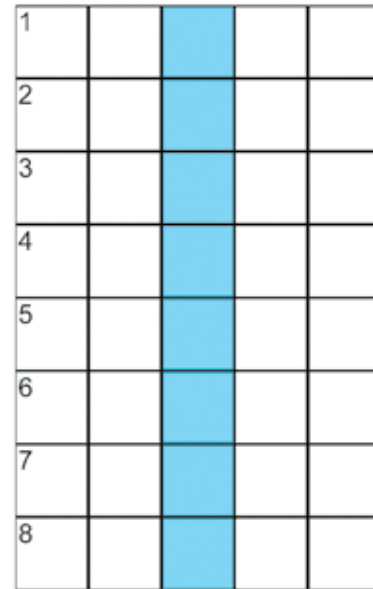
W chwili zaginięcia był ubrany w granatową koszulkę polo w poprzeczne paski z krótkim rękawem oraz w spodnie sztruksowe koloru granatowego z paskiem i czarne sportowe buty.

Wszystkie osoby posiadające jakiegokolwiek informacje o zaginionym prosimy o kontakt pod policyjnym numerem telefonu 32 200 37 50 lub 997 i 112. Informacje można przysłać również na adres e-mail:

kp4@katowice.ka.policja.gov.pl.

Logogryf dla dzieci

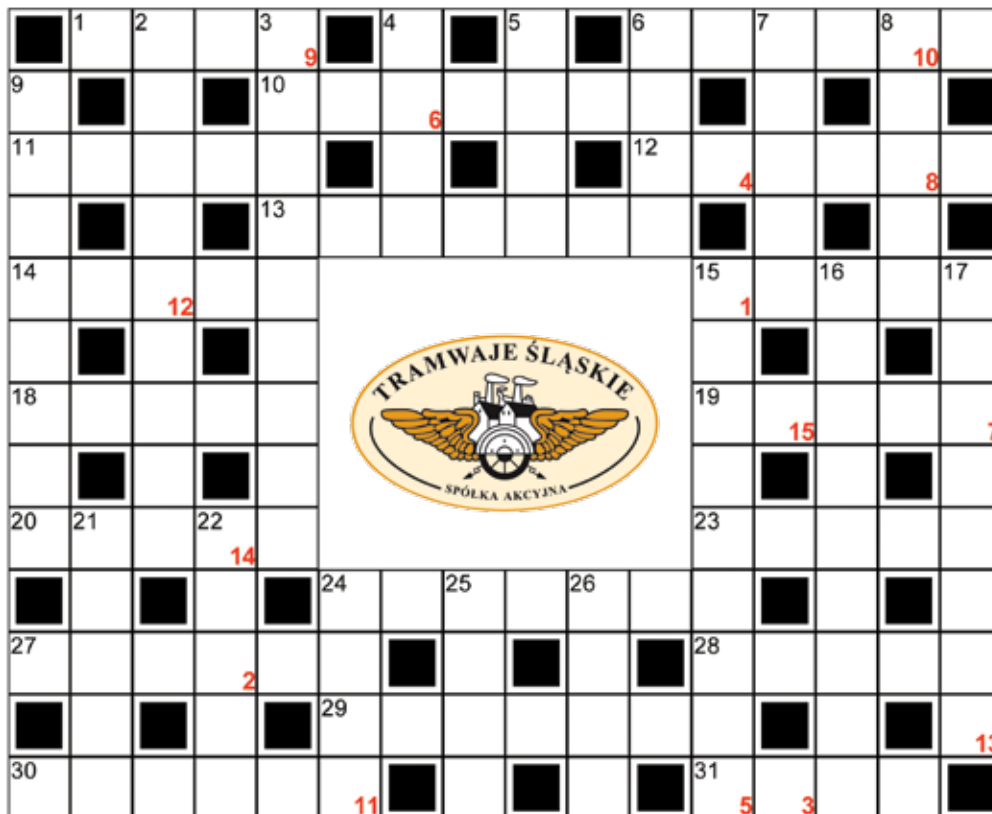

Litery w kolorowej kolumnie utworzą rozwiązanie.

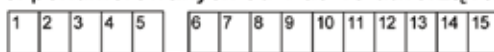

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 grudnia na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. W tym miesiącu nagrodę wylosowała Edyta Szawica z Sosnowca. Gratulujemy!

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 15 utworzą rozwiązanie.

POZIOMO:

- 1) odgłos fal.
- 6) z ręczne posunięcie.
- 10) Anna Seniuk.
- 11) zagadka rysunkowa.
- 12) nabój ćwiczebny.
- 13) zysk.
- 14) bijatyka.
- 15) pas skoszonej trawy.
- 18) choroba z napadami duszności.
- 19) korek na drodze.
- 20) miej ją na karku.
- 23) aerozol.
- 24) oklepny zwrot.
- 27) jest nią Katarzyna, patronka tramwajarzy.
- 28) rozum, intelekt.
- 29) nauczyciel.
- 30) imię Rodowicz.
- 31) natarcie.

PIONOWO:

- 2) czyn mordercy.
- 3) zabawa przebierańców.
- 4) "kierownica" łodzi.
- 5) herbowe ptaki.
- 6) lek do smarowania.
- 7) na nim obłoki.
- 8) posąg.
- 9) szczególnie bez znaczenia.
- 15) wyświadczona uprzejmość.
- 16) imię patronki tramwajarzy.
- 17) płat nośny samolotu.
- 21) w klasie lub w parku.
- 22) sznury, którymi splecano nogi.
- 24) narzuta na łóżko.
- 25) prezentowana w żurnalu.
- 26) łapa.

Wśród czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 grudnia na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP.

W tym miesiącu bilet miesięczny wylosował Zbigniew Winter z Katowic. Gratulujemy!

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl) lub dostarczać je osobiście. Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.